

F. t. l. vedr. retsplejeloven

ra«-regel, således at politiet kan træffe bestemmelse om at foretage indgrebet, såfremt øjemedet hermed ville forspildes ved at afvente retskendelse. I så fald skal politiet snarest muligt og inden 24 timer forelægge sagen for retten til godkendelse (§ 792 d, stk. 3).

d. *Betydningen af samtykke.*

Ved legemsindgreb mod sigtede personer er det fundet betænkeligt at fravige de materielle betingelser (kriminalitets-, mistanke- og indikationskrav m.v.) for indgrebets foretagelse, selv om der foreligger samtykke. Et samtykke flytter alene kompetencen fra retten til politiet ved de mere byrdefulde former for legemsundersøgelse, hvor retskendelse kræves, jf. ovenfor pkt. 3 e.

Sådanne betænkeligheder, herunder risikoen for at samtykket ikke i alle tilfælde i virkeligheden kan siges at være afgivet ganske frivilligt, findes ikke i samme grad at foreligge ved indgreb mod ikke-sigtede, mod hvem tilmed kun de mindre indgribende former for legemsbesigtigelse efter lovforslaget skal kunne gennemføres tvangsmæssigt.

Det foreslås derfor at tillægge et samtykke fra ikke-sigtede den betydning, at ikke blot kompetencereglerne, men også de materielle betingelser kan fraviges. Herved bliver der mulighed for at foretage alle frivillige legemsundersøgelser af ofre for forbrydelser (§ 792 d, stk. 1).

For at undgå bevis tvivl stiller Strafferetsplejeudvalget ligesom ved indgreb over for sigtede krav om, at samtykket skal være skriftligt.

Efter Justitsministeriets opfattelse må dette krav siges at være unødigt restriktivt, såfremt ofret for en forbrydelse ikke fysisk eller psykisk (den pågældende er kvæstet, fortumlet m.v.) kan siges på normal vis at være i stand til at skrive under på en samtykkeerklæring. Justitsministeriet finder det derfor hensigtsmæssigt – og forsvarligt – ikke ubetinget at kræve skriftlighed, men alene at stille krav om, at samtykket så vidt muligt skal være skriftligt, således som også rigsadvokaten har stillet forslag om i sin høringsudtalelse om betænkningen. Der kan i den forbindelse tillige henvises til, at der ikke i dag stilles krav om skriftlighed ved samtykke fra ikke-sigtede. Endelig kan almindelig taktfølelse, situationsfornemmelse m.v. af hensyn til ofret tale for reglen i de nævnte typer af tilfælde.

Særlige forhold gør sig gældende, såfremt ofret for en forbrydelse er bevidstløs eller en person under 18 år. Der henvises herom til betænkningen side 78-79. Det fremgår heraf, at der efter forvaltningslovens regler til brug for efterforskningen vil kunne gives oplysninger fra den lægelige undersøgelse af bevidstløse personer. Ved undersøgelse af børn kræves i al-

mindelighed (skriftligt eller mundtligt) samtykke fra forældremyndighedens indehaver (f.eks. en af forældrene) og ved større børn (fra omkring 15-års alderen) tillige samtykke fra barnet selv. Tilsvarende gælder i øvrigt også ved legemsindgreb mod sigtede under 18 år, hvor det dog alene har betydning for kompetencen ved de mere intense legemsundersøgelser.

Efter lovforslaget stilles der ikke krav om samtykke fra en eventuel bistandsadvokat, der er beskikket efter reglerne i retsplejelovens kapitel 66 a om advokatbistand til den forurettede.

5. *Destruktion af fingeraftryk, personfotografier og andet materiale.*

Der er i Strafferetsplejeudvalget enighed om, at *personfotografier* (d.v.s. de fotografier, der optages med henblik på senere identifikation, og som indsættes i fototeket) ikke af politiet må opbevares efter afslutningen af sagen, såfremt den pågældende person ikke har været sigtet, bliver frifundet, eller påtale opgives. Billederne skal derfor destrueres.

Forslaget er begrundet med, at der til disse fotografier er knyttet indlysende genkendelsesmuligheder for udenforstående. Hvis et fotografi af en ikke-sigtet person eller en person, der er frifundet, eller mod hvem påtale er opgivet, opbevares af politiet og eventuelt senere forevises udenforstående i forbindelse med andre sager, kan man få det indtryk, at den pågældende person tidligere er straffet.

Justitsministeriet kan tiltræde dette forslag, der i øvrigt svarer til gældende praksis.

Der henvises til forslaget til § 792 f, stk. 1.

Strafferetsplejeudvalget foreslår endvidere den gældende praksis med hensyn til adgangen til opbevaring af *fingeraftryk* opretholdt.

Dette betyder, at fingeraftryk af ikke-sigtede skal destrueres efter afslutningen af den pågældende sag. Derimod bør politiet have adgang til at opbevare fingeraftryk, der lovligt er optaget af sigtede personer, uanset at pågældende senere eventuelt frifindes, eller påtale opgives.

For en opretholdelse af den gældende retstilstand i overensstemmelse med Strafferetsplejeudvalgets enige indstilling kan anføres følgende:

Selve optagelsen af fingeraftryk er et lidet intenst eller ubetydeligt indgreb både med hensyn til tid, smerte, ubehag m.v.

Fingeraftryk er en entydig måde at identificere personer på og er derfor et meget effektivt middel i kriminalitetsbekæmpelsen. I modsætning til fotografier kan fingeraftryk således ikke føre til fejlidentifikationer f.eks. i forbindelse med efterforskning af andre sager.